

Garsų S, Z, Š, Ž, L, R įtvirtinimo pratybos tęsiamos 2020 05 14

Rengiant medžiagą apie garsų įtvirtinimą, naudojamos logopedės ekspertės S. Vilkienės ir logopedės metodininkės A. Andrianovos metodine priemone „Garsų tarimo įtvirtinimas“. Ji yra naudinga ne tik ikimokyklinio ir mokyklinio ugdymo specialistams, bet ir tėvams.

Nuoroda į nemokamų nuotraukų katalogą: <http://medianuotraukos.lt>

Minkštojo garso S įtvirtinimas žodžiuose. Neskubėdami aiškiai tarkite dvigarsius ir žodžius:

(tarti S minkštai) as, os, us, ūs, es, ės, is, ys

Semia, seniai, senelė, senovė, septyni, senatvė, septyniolika, pasekmė.

Sėdi, sėja, sėmė, kasė, klasė, klausė, musė, kosėjo, teisė, nuosėda.

Silkė, sirgo, sirena, lesina, dresuoja, komisija, nusilpo, nusivylė.

Baisybė, kemsynė, tamsybė, teisybė, lesykla, kasykla, ausytė.

Seilė, seifas, siena, gresia, klausia, geriausia, siuva, siūlo, siūsti.

Aistė, kąsniai, pustė, musmirė, druskinė, ėsti, grėsmė, mįslė, vaikystė.

Užduotis. Aiškiai išstarkite parašytus žodžius. Sugalvokite po sakinį su šiais žodžiais. Vieni žodžiai atsako į klausimą kas? Kiti – ką veikia? Ką veikė? Mokantys rašyti – žodžius su minkštuoju garsu S parašykite:

Kas? **SESĖ**

Ką veikė? **TAISĖ**

KLASĖ

SIRPO

PELĖSIAI

SIUNTĖ

Minkštojo garso Z įtvirtinimas žodžiuose. Neskubėdami minkštai tarkite skiemenis ir žodžius:

ze, zė, zi, zy, zia, ziau, zie, ziu, az, ez, iz, uz, ūz

Zelma, gilzė, hipnozė, brazilai, zirzekliai, tauzija, divizija, poezija, murzina, fizika, Gruzija, Prancūzija, blezdingėlė, brizgilai.

Užduotis. Kas yra nuotraukose? Kurioje žodžio dalyje (pradžioje, viduryje ar gale) girdite minkštą garsą **Z**? Sugalvokite sakinių su šiais žodžiais (kas pavaizduota nuotraukose?).

Parašykite žodžius: **zebrai, blizgė, narcizai**. Pasitikrinkite žodžių rašybą.

Minkštojo garso Š įtvirtinimas skiemenyse ir žodžiuose. Neskubėdami minkštai ir aiškiai tarkite skiemenis ir žodžius:

aš oš uš eš ėš iš uš aiš auš ieš uoš

Aštri, braškė, daugtaškiai, kraštinė, prašneko, raštija, taškeliai.

Ošti, bloškia, poškėjo, troškina, vožteli.

Muškieta, pliuškena, puškėjo, tuština, tuštybė.

Trešnė, pleškina, nešti, vežti, meškerė, meškinai, tėškė.

Iškyla, išpjova, kariškiai, kiškiai, tėviškė, pyškina, vyšnia.

Aiškina, laiškininkė, aiškėja, aušrinė, viešnia, puošmena.

Užduotis. Paklaustyti/paskaityti lietuvių liaudies tautosakos ketureilį. Surasti ir ištarti žodžius su minkštuoju garsu Š. Su intonacija (klausiamai) tarti pirmąją posmo dalį. Antroji dalis yra atsakymas į posmo pirmos dalies klausimą, t. y. tiesioginis atsakymas (tarti gailiai). Žodžius su garsu Š galima nurašyti ir pasitikrinti, ar nėra rašybos klaidų.

Ko oši, pušele,
Tu, šilo dukrele?
Man šiauriniai vėjai
Nuplėšė šakele.

Minkštojo garso Ž įtvirtinimas skiemenyse ir žodžiuose. Neskubėdami aiškiai pakartokite skiemenų ir žodžių su minkštuoju garsu Ž tarimą:

že, žė, ži, žy, žia, žio, žiu, žiū, žei, žiau, žie, žiuo
až, ož, už, ež, ėž, iž, yž.

Berželiai, žemdirbiai, melžėja, rožė, žiburiai, žirniėnė, brūžina, drožyba, ryžiai, vežioja, žiezula.

Užduotis. Užbaikite sakinius. Juos aiškiai pakartokite/perskaitykite. Ištarkite visus žodžius, kuriuose yra garsas Ž. Ko pavaizduota po vieną, o ko – daug? Užrašykite.

Darželyje pražydo

. Voverė graužia

Afrikoje gyvena

. Paukščiai renka

Minkštojo garso L įtvirtinimas skiemenyse ir žodžiuose. Neskubėdami pakartokite minkštojo garso L tarimą skiemenyse, žodžiuose:

le lė li ly lia lio liu liū lei liau liuo lie

Lempa, ledas, lesina, pelenė, ledynas, lelija, lenta, telefonas, baletas.
Lėkštė, lėlė, eilė, gėlė, pelėda, skylė, lėktuvas, abėcėlė, eglė, kiaulė, meilė.
Liftas, linksmas, pilis, likutis, liliputas, liniuotė, dailininkas, peilis, didelis.
Lydi, bails, eglynas, lydeka, lyguma, lygintuvas, sąlyga, dalyba, gyvulys.
Balionas, liūtas, leidžia, keliauja, liuoksi, žaliuoja, lieptas, liežuvis, lietus.

Užduotis. Mergytė Dalytė nupiešė žalią pievelę ir mėlyną dangų. Ką ji galėtų nupiešti pievelėje, o ką – danguje? Atsakykite sakiniiais, paveikslukus pavadindami mažybinėmis formomis. Pvz., *Dalytė gali nupiešti boružėlę žalioje pievelėje.*

Garso R įtvirtinimas keliuose žodžiuose, sakiniuose. Neskubėdami aiškiai tarkite žodžius bei sakinius su garsu R:

Praėjo pavasaris. Artėja vasara. Prasidės rudens darbai. Kris krituliai. Dėk grūdą prie grūdo, sudėsi aruodą. Darbymetyje ir akmuo kruta. Gera pradžia – pusė darbo.

Užduotis. Kiek sakinyje yra žodžių su garsu **R**? Nurodykite garso **R** vietą žodyje (pradžioje, viduryje ar gale?). Pavyzdžiui,

*Karvė duoda pieno. (Sakinyje yra vienas žodis su garsu **R** - Karvė. Garsas **R** yra žodžio Karvė viduryje).*

Sakiniai:

Proga pasitaiko, bet nesikartoja.

Mįslė: Pramušu ledą, randu sidabrą, pramušu sidabrą, randu auksą (**Kiaušinis**).